EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 10 28
COM(2015) 538 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI

pagal Tarybos direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnį

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI

pagal Tarybos direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnį

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei imtis specialių priemonių, nukrypstant nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių vengimui ar sukčiavimui. Kadangi pagal tą procedūrą numatomos nuo bendrų PVM sistemos principų nukrypti leidžiančios nuostatos, tokios nuostatos turėtų būti ribotos taikymo srities ir proporcingos.

Komisijos 2015 m. birželio 18 d. užregistruotu raštu Austrijos Respublika, Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika ir Slovakijos Respublika paprašė leidimo įvesti priemonę, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 193 straipsnio. Vadovaudamasi tos direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2015 m. liepos 2 d. raštu Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie minėtų keturių valstybių narių prašymą. 2015 m. liepos 7 d. raštu Komisija pranešė Austrijos Respublikai, Bulgarijos Respublikai, Čekijos Respublikai ir Slovakijos Respublikai, kad turi visą informaciją, kuri, Komisijos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti.

Minėtos valstybės narės prašo leidimo nukrypti nuo PVM direktyvos 193 straipsnio nuostatos, susijusios su asmeniu, kuriam tenka prievolė sumokėti PVM mokesčių institucijai, ir taikyti vadinamąjį atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą.

2. ATVIRKŠTINIS APMOKESTINIMAS

Pagal PVM direktyvos 193 straipsnį asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, yra prekes tiekiantis ar paslaugas teikiantis apmokestinamasis asmuo. Pagal atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą tą prievolę siekiama perkelti apmokestinamajam asmeniui, kuriam tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos.

3. PRAŠYMAS

Austrijos Respublika, Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika ir Slovakijos Respublika pagal PVM direktyvos 395 straipsnį prašo, kad Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, leistų imtis specialios priemonės, kuria nukrypstama nuo PVM direktyvos 193 straipsnio, kad, siekiant kovoti su sukčiavimu, būtų galima taikyti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą visais atvejais, kai tiekiamos prekės ar teikiamos paslaugos, kurių vertė yra didesnė už 10 000 EUR.

Gavusios tokį leidimą susijusios valstybės narės galėtų įvesti atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą bet kuriame sektoriuje, taikyti jį pasirinktoms bet kurios atskiros rūšies prekėms ar paslaugoms, galbūt ir visai nacionalinei ekonomikai. Tai iš esmės pakeistų esamą mokėjimo dalimis tvarką, kuri yra vienas pagrindinių principų, kuriuo grindžiama dabartinė PVM sistema.

4. KOMISIJOS NUOMONĖ

Kai Komisija gauna prašymus pagal 395 straipsnį, ji juos išnagrinėja, siekdama užtikrinti, kad būtų įvykdytos pagrindinės tokių prašymų patenkinimo sąlygos, t. y. ji

nustato, ar dėl siūlomos specialios priemonės apmokestinimo tvarka taps paprastesnė apmokestinamiesiems asmenims ir (arba) mokesčių administracijai, arba ar pasiūlymu užkertamas kelias tam tikrų rūšių mokesčių vengimui ar sukčiavimui. Šiuo atžvilgiu Komisija visada laikėsi riboto, atsargaus požiūrio, siekdama užtikrinti, kad nukrypti leidžiančiomis nuostatomis nebūtų trikdomas bendros PVM sistemos veikimas, kad jų taikymo sritis būtų ribota, jos būtų būtinos ir proporcingos.

Netgi nesvarstant klausimo, ar prašoma priemonė tikrai būtų veiksmingas būdas kovoti su karuseliniu ir kitų rūšių sukčiavimu arba apskritai mažinti PVM nepriemoką, ir neatsižvelgiant į išderinimą, kuris atsirastų dėl tokios visiškai neprivalomos sistemos, akivaizdu, kad tokio masto priemonė peržengia nukrypti leidžiančios nuostatos pagal PVM direktyvos 395 straipsnį taikymo sritį. Komisija jau yra nurodžiusi, kad bendras ir neskiriamasis atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo taikymas šiuo atveju galimai visoms prekėms ir paslaugoms nebegali būti laikomas specialiąja priemone pagal pirma minėtą straipsnį[1].

Būtina įrodyti, kad atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo taikymas pateisinamas dėl konkrečios sukčiavimo problemos ir kad tuo mechanizmu neviršijama to, kas būtina siekiant kovoti su tokiu sukčiavimu, o tai neišvengiamai reiškia, kad priemonė turi būti tikslinė. Bet kuriuo atveju atmetama galimybė, kad tokia priemonė būtų taikoma didžiajai ekonomikos daliai ar net visai ekonomikai ir skirtingais gamybos bei paskirstymo etapais.

Tokia nuostata grindžiama Europos Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal kurią priemonės, kurių imtasi įgyvendinant PVM direktyvos 395 straipsnį, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų rūšių mokesčių slėpimui ar vengimui, turi būti būtinos ir tinkamos siekiant įgyvendinti specialų tikslą, kurio jomis siekiama, ir daryti kuo mažesnę įtaką PVM direktyvos tikslams ir principams[2].

Atsižvelgiant į bendrą prašomos priemonės taikymo sritį, akivaizdu, kad būtų daromas poveikis esminiam mokėjimo dalimis principui, kuriuo grindžiama suderinta PVM sistema.

Komisija taip pat mano, kad bet kokie svarbūs PVM sistemos principų pakeitimai turėtų būti priimami ES lygmens sprendimais vykdant PVM sistemos reformą, o ne pavieniais nacionaliniais sprendimais.

5. IŠVADA

Remdamasi pirma išdėstytais argumentais, Komisija nesutinka su Austrijos Respublikos, Bulgarijos Respublikos, Čekijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos pateiktu prašymu.

[1] Šiuo klausimu žr. COM(2015) 214.

[2] Pvz., žr. 2011 m. sausio 27 d. Sprendimo *Vandoorne NV prieš Belgische Staat,*C-489/09, 27 punktą.